

U7783-11-13

בית המשפט המחוזי
מחוז מרכז

בעניין:

יהונתן ניר ת.ז. 036062537
 ע"י ב"ב עוה"ד מאיר גוטנברג ו/או
 אורית גוטנברג (פרטוק) ו/או ליהי גלעד
 ו/או מוטי בן ארצי ו/או יואב צדני
 מרח: המייסדים 80 פרדס חנה-כרכור
 טל: 04-6377588 פקס: 04-6377588
 דואר-אלקטרוני: guterbaum@llaw.co.il
 ו- phk@llaw.co.il

המבקש
התובע

- נגד -

אוניברסיטת בר אילן (ע"ר) מס' 580063683
 רח' מקס ואנה זוב, רמת גן

המשיבה
הנתבעת

בקשה לאישור הגשת תובענה ייצוגית

לפי חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006

בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת כדלקמן:

- א. לאשר את התובענה שהעתיקה מצ"ב **בנספת א'** (להלן התובענה), כתובענה ייצוגית, בהתאם לסעיף 5 לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 (להלן "חוק התובענות הייצוגיות").
- ב. לקבוע כי הקבוצה בשמה מוגשת התובענה הייצוגית (להלן "הקבוצה"), תוגדר כדלקמן:

"כל אדם שלאחר ה- 1/9/2007 (מועד כניסתו לתוקף של חוק זכויות הסטודנט, התשס"ז - 2007), שבמסגרת הליכי רישום ללימודים אצל המשיבה שילם עבור "ערכת הרשמה" וירטואלית באמצעות האינטרנט או פיזית, או כל תשלום אחר ייקרא כמי שייקרא שמעבר לדמי ההרשמה גומס".
- ג. לחייב את המשיבה להשיב למבקש ולכל חברי הקבוצה את התשלומים ששילמו בגין רכישת ערכת הרשמה ו/או כל תשלום ביתר בניגוד לחוק זכויות הסטודנט, התשס"ז - 2007 (להלן: "חוק זכויות הסטודנט") או שלא לפיו, או לכל דין, ובצרוף הפרשי הצמדה וריבית מירבית.
- ד. לקבוע ולהצהיר כי המשיבה אינה רשאית להמשיך ולגבות תשלום עבור רכישת ערכת הרשמה ו/או כל תשלום אחר מעבר לתשלום עבור דמי ההרשמה לגופם (שתעריפם קבוע בחוק זכויות הסטודנט).
- ה. לקבוע למבקש תגמול מיוחד ושכר טירחת עורך דין בבקשה זו ובתובענה ולחייב את המשיבה בתשלומם.

ואלה נימוקי הבקשה:**א. מבוא**

1. עניינו של כתב התביעה, שאישורו כתובענה ייצוגית מבוקש, בתשלום לא חוקי אשר המשיבה גובה וגבתה שנים רבות מהמבקש ומכלל המועמדים ללימודים אצל, אשר נדרשו לשלמו בניגוד להוראות חוק זכויות הסטודנט המגדיר את התשלומים הניתנים לגבייה בגין רישום ("דמי החרשמה") ואת תעריפם.
2. כתוצאה מכך, חויבו המבקש ושאר חברי הקבוצה בחיובי יתר המסתכמים על פי אומדן המבקש, בסך כולל של 7,500,000 ₪.
3. המדובר בגביית תשלום עבור "ערכת החרשמה", כפי שהמשיבה מכנה זאת, מעבר לתשלום של דמי רישום שנגבים בהתאם ועל פי הוראות חוק זכויות הסטודנט. המשיבה מנצלת את מעמד החרשמה ורצונם של המועמדים לרכוש השכלה על מנת לגבות סכומים שלא כדין, בניגוד להוראות חוק זכויות הסטודנט או שלא לפיו, ובפרט הוראות סעיף 10 לחוק זכויות הסטודנט, ועושה דין עצמי וגובה סכומים שהיא איננה רשאית ו/או זכאית לגבותם מהמבקש או מהמועמדים לרישום לתארים אקדמיים.
4. מטרתה של התובענה לחשיב את תשלומי היתר שנגבו ע"י המשיבה בניגוד לחוק, למבקש ולכלל ציבור הנרשמים ללימודים אקדמיים אצל המשיבה, ולגרום לכך שחמשיבה תחדל מגבייה בלתי חוקית של תשלומים בניגוד להוראות חוק זכויות הסטודנט או ללא סמכות לכך.
5. המבקש סבור כי המשיבה, כמוסד אקדמאי מכובד ומוכר, אשר חרטה על דגלה לפעול לחקיקת יסודות המורשת היהודית ולפעול בהתאם למסורת היהודית, לפעול בצורה ראויה וישרה, בתום לב מוגבר ומיוחד, בעיקר בכל הקשור בגביית תשלומים שונים מהבאים או מהמעוניינים לבוא בשעריה. מוטב היה לו המשיבה היתה נוהגת כפי שנקבע במסורת היהודית כדלקמן:

יִרְדָּבֹהּ אֵל מִשָּׁה לֵאמֹר: נֶשֶׁשׁ כִּי תִחַטֵּא וּמַעֲלָה מֵעַל בְּה', וְכַחֵשׁ בְּעִמְתּוֹ בַּפְּקֻדָּן אוּ בַתְּשׁוּמַת יָד אוּ בְגוֹל אוּ עֵשֶׂק אוּ עִמְתּוֹ. אוּ מִצָּא אֲכֻרָה וְכַחֵשׁ בְּזוֹ וְנִשְׁבַּע עַל שִׁקְרָא, עַל אַחַח מְכַל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הָאָדָם לְהַטָּא בְּהִנָּה. וְחַיָּה כִּי יִחַטֵּא וְאִשָּׁם הוֹשִׁיב אֶת הַגּוֹלָה אֲשֶׁר גּוֹל אוּ אֶת הַעֵשֶׂק אֲשֶׁר עֵשֶׂק אוּ אֶת הַפְּקֻדָּן אֲשֶׁר הִפְקֵד אֹתוֹ, אוּ אֶת הָאֲכֻרָה אֲשֶׁר מִצָּא. אוּ מְכַל אֲשֶׁר יִשְׁבַּע עַל יוֹשֶׁר וְשָׁלֵם אֹתוֹ בְּרִאשׁוֹ וְהִמָּשְׁתִּיפוּ יוֹשֶׁר עָלָיו, לֵאמֹר הוּא לוֹ יִתְּנֵנוּ כִּיֹּם אֲשַׁמְתּוּ. וְאִחַ אֲשַׁמּוּ יִבִּיא לְה', אֵיל חַמִּים מִן הַצֶּאֱן בְּעֶרְכָּךְ לֵאשָׁם אֵל הַכֶּהֱן (ויקרא ה', כ-כה).

יריעה רחבה ויחס מיוחד נתייחדו לגול במשפט העברי. אמנם מקובל לומר ששפיכות דמים וגילוי עריות ועבודה זרה הן העבירות היחידות המחדות מכלל העבירות שזוכרות בתורה, אלא שחתלמוד הכבלי מלמד שלא רק שהגול חמור כמותן, אלא שיתכן שהוא אף חמור מהן.

זוה לשונו:

בוא וראה כמה קשה כוחה של חמס, שהרי דוד המבול עבר על הכל, ולא נחתם עליהם
גזר דינם עד שפשטו חייהם בגזל.

ועוד נאמר בתלמוד:

כל הגזל את תבירו שווח פרוטה, כאילו נוטל נשמתו ממנו."

וגם:

"הגזלה, מלכד היותה עולה "אזרחית", על פי השקפת המשפט העברי, עברה בין אדם
לתכור, הרי אם הכחיש הגזלן את דבר הגזלה ונשבע לשקר, יש כאן יסוד של עברה בין אדם
למקום. והעונש בהתאם: כנגד הפגיעה באדם, על הגזלן להשיב את הגזלה; וכנגד הפגיעה
לכאורה במקום, על הגזלן להוסיף חמישית מערך הגזלה ולהביא קרבן אשם, כמאמר
המקרא: "הזמשתיו יסף עליו, לאשר תוא לו יתגנו בינם אשמתו, ואת אשמו יביא לה' איל
תמים מן הצאן" (ויקרא ה, כה)
(ראח אלרד יפרה, "פרישת ויקרא", המחלקה למשפט עברי במשרד המשפטים, גליץ 6)

ב. הצדדים

6. המבקש, בוגר תואר ראשון אצל המשיבה, התעניין במסלול לימודים לתואר שני אצל המשיבה, ורשם
עצמו באמצעות האינטרנט ללימודי תואר שני אצל.
7. המשיבה הינה עמותת רשומה אשר קיבלת אישור לקיים לימודים אקדמיים בהתאם להוראות חוק
חמוצת להשכלה גבוהה, תשי"ח – 1958 והינה מוסד אקדמי מוכר.

ג. העובדות

8. ביום 27.6.13 חמבקש הגיש מועמדותו ללימודי תואר שני אצל המשיבה.
9. במסגרת החרשמה שביצע המבקש הוא נדרש לשלם דמי הרשמה בגובה של 204 ₪ וכן נדרש לשלם
עבור מה שקרוי ע"י המשיבה "ערכת הרשמה באינטרנט" סכום נוסף של 75 ₪. תשלום זה בגין "ערכת
החרשמה" הינו נושא התובענה כאן. בהתאם לפירסומי תמשיכה ולמחירוניה, כאשר מבוצעת החרשמה
שלא באמצעות האינטרנט נדרש המועמד לשאת בסך של 100 ₪ עבור רכישת "ערכת הרשמה" במקום
75 ש"ח- עלות הרישום באמצעות האינטרנט.
- *** העתק אישור מערכת הרשמה של המשיבה שנשלח למבקש באמצעות אי-מייל ביום 27/6/13 מצורף לבקשה זו
כחלק בלתי נפרד הימנה ומסומן כנספח ב'
10. המבקש, כמו יתר הנרשמים ללימודים אקדמיים אצל המשיבה, נאלץ לשאת בתשלום עבור "ערכת
הרשמה", כאשר בפועל לא קיבל ערכה כלשהי, שהרי כל הרישום התבצע באמצעות אתר האינטרנט של

המשיבה, ותוך הפניה למסמכים המצויים שם (סרוקים). גם מועמדים אשר טרחו ורכשו את "ערכת ההרשמה" הפיזית בחנויות הספרים השונות קיבלו חיברת הרשמה המכילה עשרות עמודים בלבד, שעלות הנפקתה היא מטבע הדברים שקלים בודדים בלבד, אך נאלצו לשלם עבורה סכום כולל של 100 ש"ח, וזאת כאמור מעבר לעלות דמי ההרשמה לאוניברסיטה. (לציין, כי לשיטת המשיבה עצמה, עלות הפקת החוברת הינה, למיירב, 25 ש"ח, שהרי זהו ההפרש שבין ערכת ההרשמה הוירטואלית לבין ערכת ההרשמה הפיזית, והפרש זה כולל, ואף כמרכיב עיקרי, את עמלת ההפצת לחנות).

*** העתק אישור תשלום בכרטיס אשראי סך של 279 ש"ח מצורף לבקשה זו כחלק בלתי נפרד הימנה ומסומן **כנסות**

2

11. מובהר כי המבקש שילם תעריף מופחת עבור דמי הרשמה וזאת מאחר שהוא בוגר תואר ראשון אצל המשיבה ולפיכך היה זכאי להנחה בתשלום דמי ההרשמה, שסכום המלא עומד על 407 ש"ח, הסכום המקסימלי המותר לפי חוק זכויות הסטודנט- וזאת בהתאם להתחייבות המשיבה בפירסומיה להעניק הנחה של 50% לבוגריה בדמי ההרשמה. למותר לציין, שאין בקבלת הנחה זו משום "ריפוי" הפנס שבגביית תשלום בלתי חוקי עבור "ערכת ההרשמה" או עמידה בחוראות חוק זכויות הסטודנט ואין בכך בכדי להבדיל את המבקש מנרשמים שאינם ואו לא היו בוגרי המשיבה אשר חל התעריף המלא של 407 ש"ח עבור דמי הרישום. דמי רישום לחדר, ו"ערכת ההרשמה" לחדר.
12. לכאורה המדובר בסכום "פעוט" של 75 ש"ח (רישום באינטרנט) או 100 ש"ח (רכישת הערכה בחנויות), אך יש לזכור כי המדובר באוכלוסייה שמורכבת רובה ככולה מאנשים צעירים שזה עתה יצאו לחייהם הבוגרים, מרביתם לאחר שירות צבאי ממושך ושמצבם הכלכלי אינו מזהיר בלשון המעטה וכל אגורה ופרוטה משמעותיים עבורם.
13. יתר על כן, המשיבה מתעשרת שלא כדין על גבם של ציבור הנרשמים והרוצים לקבל השכלה אקדמית בשעריה ומכניסה לקופתה בכל שנה סכומים ניכרים בגין הגבייה הבלתי חוקית של "ערכת ההרשמה", וכל זאת על גבו של אותו ציבור שמצבו הכלכלי אינו שמיר כלל ועיקר.
14. לפי נתוני המשיבה עצמה – כפי שפורסמו באתר האינטרנט שלה¹ – המדובר באוניברסיטה הגדולה באוניברסיטאות ישראל ובעלת שיעור הצמיחה הגבוה שבתן. לדברי המשיבה לומדים אצלה קרוב ל-34,000 סטודנטים, מהם 25,930 סטודנטים לתואר בקמפוס המרכזי ברמת-גן, ובמכללות האזוריות שבחסות האוניברסיטה, תעד כ-8,000 תלמידים בתכניות הלימודים השונות שמתקיימות אצל המשיבה.
15. חישוב זהיר מראה כי המדובר בסכומים ניכרים העולים כדי מליוני ש"ח מדי שנה בשנה, חכנסה של תשלומים שהמשיבה נהנית מחם שלא כדין.

¹ http://www.l.biu.ac.il/odot_university

ד. עילות התביעה**הפרת חוק זכויות הסטודנט – גביה בניגוד לדין או שלא לפי הדין:**

16. חוק זכויות הסטודנט, אשר נכנס לתוקפו ביום 1/9/2007 עשה סדר בכל הנוגע לגביית תשלומים שונים שביצעו מוסדות להשכלה גבוהה ברחבי מדינת ישראל, תחום שהיה פרוץ וללא כל פיקוח עד לאותו המועד.
17. טרם התקיימה, המוסדות להשכלה גבוהה השתמשו בכוחם ובמעמדם העדיף וגבו תשלומים שונים כתנאי להרשמה, אשר כל המועמדים נאלצו לשאת בהם, ללא כל יכולת לשאת ותת עם המוסדות או לחלוק על עצם התשלום או גובהו.
18. סעיף 10 לחוק זכויות הסטודנט סיים מצב זה אחת ולתמיד וקבע כדלקמן:
- הרישום ללימודים יהיה תמורת דמי רישום אחידים שלא יעלו על 350 שקלים חדשים; הסכום האמור בסעיף זה יהיה צמוד למדר המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה כמערך שיקבע השר בהקנות, ויפורסם על ידי המוסדות.**
19. הסכום המעודכן של דמי הרישום נכון למועד הגשת הבקשה דן עמד על 407 ₪ - כאמור התעריף המלא שאותו גובה המשיבה מנרשמים "חיצוניים"; לנרשמים בוגרי תואר ראשון אצלה מתחייבת המשיבה לתעניק הנחה של 50% בתעריף ההרשמה.
20. הוראות החוק הינן מפורשות וברורות ואינן משאירות כל ספק. מוסד אקדמי שהוראות חוק זכויות הסטודנט חל עליו זכאי לגבות במסגרת הליכי הרשמה "דמי הרשמה" בלבד (בתעריפים מקסימום הקבועים בחוק), תשלום הכולל את הוצאותיו הנלוות בקשר עם הליך ההרשמה. ממילא, אותו המוסד אינו רשאי לגבות תשלום כלשהו שאינו בגדר דמי הרשמה, כגון "החזר הוצאות", "דמי השתתפות" "ערכת הרשמה" או כל תשלום אחר בקשר עם הרישום של מועמדים ללימודים אקדמיים, מעבר ל"דמי ההרשמה" ששיעורם מוגבל לפי החוק. המדובר בהוראה ברורה שמטרתה להפסיק את הנהג שרווח עד כניסת החוק לתוקף, לפיו כל מוסד גבה סכומים שונים ומשונים בתהליך הרישום וכינה אותם בשמות יצירתיים כאלה ואתרים.
21. וברי - מעמד ההרשמה הינו מעמד שבו ה"צרכן" - המועמד - הינו מוחלש במיוחד - ולמעשה מדובר ב"קהל שבו" הנאלץ לשחר אל פתחי האוניברסיטאות השונות (מטבע הדברים, המועמד מעוניין להרחיב את סיכוייו להתקבל ללימודים באוניברסיטאות, ופעמים רבות אינו יכול, במצב הרגיל, להרשות לעצמו להשליך את כל יתרו על האפשרות שיתקבל במוסד אקדמי מסוים ולחוג ללימודים מסויים).
22. ויובהר - התעריף שנקבע עלי חוק עבור דמי ההרשמה אמור לכסות את כלל העלויות של המוסד האקדמי בגין הרשמת המועמדים, לרבות עלות הפקת "ערכות הרשמה" או כל מסמך אחר, או לכסות את עלות הטיפול בבקשות וכו'.
23. בית המשפט כבר נדרש לחוראות סעיף 10 לחוק זכויות הסטודנט בעניין ת"צ 10250-03-10 אליהו נ' מכללת רמת גן ואח', (פורסם בנבו). באותו ענין הוגשה בקשה לתובעת ייצוגית כנגד מכללת רמת גן.

אומנם, בית המשפט דחה את בקשת האישור, לאחר שקבע שחוק זכויות הסטודנט אינו חל על מכללה, ואילו הסכום שגבתה האוניברסיטה הפתוחה היה כהתאם להוראות סעיף 10 לחוק זכויות הסטודנט. יחד עם זאת, בית המשפט שם נדרש לשאלת פרשנות הוראות סעיף 10 לחוק זכויות הסטודנט – באשר המכללה טענה כי המדובר בתשלום עבור שירותים נוספים מעבר לדמי הרישום. בית המשפט קבע כחאי לישטא:

"18. המכללה רואה ברמי ההרשמה "דמי טיפול" המשולמים עבור שירותי ההרשמה הפרוטטאליים הניתנים על ידה... ואין לקשור בינם לבין דמי הרישום לאוניברסיטה.

לאור הוראות סעיף 10 בחוק זכויות הסטודנט, שאינו מבחין בין שירותי הרשמה כאלו ואחרים, אך מגביל את הסכום שניתן לדרוש בעבורם - קשה לקבל טענה זו. ואולם - משהחלט שהמכללה אינה כפופה לחוק זה - אין מניעה חוקית לגבות תשלום זה.

מטעם זה יש לרתוח גם את טענת המבקשת כי "האחריות של האוניברסיטה, הנה שמי שנרשם לתואר שלה לא יידרש לשלם מעבר לתקרה" (סעיף 17 בסיכומי התשובה מטעם המבקשת).

משחוק זכויות הסטודנט אינו חל על המכללה, ואין מניעה חוקית לגבות את דמי ההרשמה שהמכללה גובה - אין למבקשת עילת תביעה נגד המכללה."

24. משמע - לו היה מדובר במוסד אקדמאי שחוק זכויות הסטודנט חל עליו - לא היה מוסד כזה רשאי לגבות את התשלום הנדון.

25. עוד טרם חקיקת החוק האמור נערך וכתב דו"ח מטעם המועצה להשכלה גבוהה, בין היתר בנושא גביית תשלומים עבור הרשמה למוסדות אקדמאיים. בדו"ח זה, הידוע בשם דו"ח ועדת מלץ, נקבע כי יש להגביל את תשלומי ההרשמה למוסדות האקדמאיים וכן נקבע כי מחירי טפסי הרישום והידיעון לסטודנט יהיו במחירי עלות בלבד.

*** העתק דו"ח ועדת מלץ משנת 1996 לבקשה זו כחלק בלתי נפרד הימנה ומסומן כנספח ד'

26. גם בהצעת החוק (ה"ח הכנסת 145 מיום 21.3.07, בעמ' 149) נאמר, כי מטרתה לקבוע דמי רישום אחידים ושוויוניים, וכדלקמן:

"מוצע לקבוע הוראות בנושא הרישום והקבלה למוסדות להשכלה גבוהה, ובין היתר חובת קביעתן של אמות מידה שוויוניות לקבלה, בלי לגרוע כאמור מקיומה של העדפה מתקנת, קביעת דמי רישום אחידים..."

27. התאחדות הסטודנטים הארצית נדרשה אף היא לסוגיה הכאובה של גביית תשלומים שונים בגין רישום סטודנטים למוסדות להשכלה גבוהה. יש לזכור כי מרבית הסטודנטים אינם משליכים את יחבם על מוסד אקדמי אחד ובדרך כלל נרשמים למספר מוסדות אקדמיים, כך שהסכום ה"פעוט" של 75 ₪, שכל נרשם נאלץ לשלם למוסד האקדמי, מכפיל ואף משלש את עצמו.

28. בנייר עמדה של התאחדות הסטודנטים הארצית נרשם כי כלל האוניברסיטאות במדינת ישראל גובות תשלומים לא חוקיים בגין "טפסי הרשמה" גם כאשר מדובר בהרשמה באמצעות האינטרנט שלא דרוש ולא מופק במהלכו טופס כלשהו. ההתאחדות מביעה את תמיחתה מדוע האוניברסיטאות גובות סכום זה כאשר אין כל עלות של הפקת טפסים או ערכת הרשמה כאמור.

*** העתק עמדה ההתאחדות מצורף לבקשה זו כחלק בלתי נפרד הימנה ומסומן נספח 7

29. אי לכך מתחדדת ומתבהרת חשיבותה הרבה של התובענה דנו, בין היתר לשרש את הנהוג הנפסד של גביית תשלומים בלתי חוקיים וניצול כוחן ומעמדם של האוניברסיטאות בישראל, ונוכח הפרש העצום ביחסי הכוחות שבין האוניברסיטאות לבין המועמדים לרשום במוסדותיהן.

30. כפי שהוסבר לעיל – המשיבה מפרה באופן גס וכוטה את הוראות חוק זכויות הסטודנט וגובה תשלום עודף ובלתי חוקי עבור "ערכת הרשמה". מהוראות חוק זכויות הסטודנט ברור כי כוונת המחוקק היתה לאסור כל תשלום נוסף או אחר או בעל שם אחר מעבר לדמי ההרשמה שנקבעו מפורשות בסעיף 10 לחוק זכויות הסטודנט.

31. מצאנו, אם כן, שהדין מסדיר את נושא ההרשמה ואת סוגי התשלומים שניתן לגבות במסגרתו; המשיבה (ואוניברסיטאות אחרות) כפופות, כמוכן, להוראות הדין בעניינים אלו; ומשחל על המשיבה ס' 10 לחוק, היא אינה רשאית להטיל, במסגרת הליך ההרשמה, חיובים נוספים שבא לא זכרם בהוראות החוק. פשיטא, שהחיוב נגבה שלא כדין, ומשכך, דינו חשבה.

32. יתר על כן, "הסכמתם" הלבאורית של המועמדים לתשלום בגין "ערכת הרשמה", ככל שניתן לטעון להסכמת כזו באמצעות התשלום, הינה כפוייה ומאולצת, וניתנה מתוך חזקה ותניה מכללה שמדובר בתשלום התואם את החיובים המותרים לפי הדין. ומשלא כך, ממילא נשמט יסוד ההסכמה, ומדובר בסכומים שניגבו ללא הסכם ואף בניגוד לו.

33. בנוסף, גביית תשלומים אלה בניגוד להוראות חוק זכויות הסטודנט אף עולה כדי עוולת הפרת חובת תקוקה בהתאם לפקודת הנויקין.

34. סעיף 63 לפקודה קובע לאמור:

"א) מפר חובה חקוקה הוא מי שאינו מקיים חובה המוטלת עליו על פי כל חיקוק - למעט פקודה זו - והחיקוק, לפי פירושו הנכון, נועד לטובתו או להגנתו של אדם אחר, ההפרה גרמה לאותו אדם נזק מסוגו או מטבעו של הנזק שאליו נהכוון החיקוק; אולם אין האדם האחר זכאי בשל ההפרה לתרופה המפורשת בפקודה זו, אם החיקוק, לפי פירושו הנכון, התכוון להוציא תרופה זו.

ב) לענין סעיף זה רואים חיקוק כאילו נעשה לטובתו או להגנתו של פלוני, אם לפי פירושו הנכון הוא נועד לטובתו או להגנתו של אותו פלוני או לטובתם או להגנתם של בני-אדם בכלל או של בני-אדם מסוג או הגדר שעמם נמנה אותו פלוני."

35. בית המשפט העליון קבע כי במקרה של תביעה נגד פלוני בעילת הפרת תובת חקוקה, יש לבחון תחילה אם הוכח קיומה של חובה שהוטלה על פלוני מכוח חיקוק כלשהו. משנתבררה שאלה זו עולות וצפות שתי שאלות נוספות והן אם החיקוק שיצר את החובה נועד לפי פירושו הנכון לטובתו או להגנתו של התובע וכן אם ההפרה של החובה גרמה לאותו פלוני נזק מסוגו או מטבעו של הנזק שאליו נתכוון החיקוק (ראה למשל ע"א 343/74 רחל ו-אברהם גרובנר נ' עיריית חיפה פ"ד (1) (141)).

36. הוראות חוק זכויות הסטודנט נוצרו ונחקקו על מנת להגן ולקבע את זכויות הסטודנטים, בין היתר לאור מעמדם החזק והברור של האוניברסיטאות ביחס לסטודנטים והוראות סעיף 10 לחוק זכויות הסטודנט נועדו ונוצרו להגנת המבקש ויתר חברי הקבוצה והפרת הוראות אלה גרמה בדיוק לנזק אשר סעיף 10 לחוק זכויות הסטודנט ביקש למנוע.

הטעיה מכח חוק הגנת הצרכן

37. בנוסף – עומדת למבקש ולחברי הקבוצה עילת תביעה בהתאם להוראות חוק הגנת הצרכן, תשמי"א – 1981 (להלן: "חוק הגנת הצרכן"). המבקש יטען כי המשיבה הפרה את הוראות סעיף 2 (א) לחוק הגנת הצרכן וכי לאור הוראות סעיף 31 לחוק הגנת הצרכן המדובר בעולה נויקית שבגינה זכאים המבקש ויתר חברי הקבוצה לפיצוי.

38. המשיבה הפרה את האיסור על הטעיה הקבוע בסעיף 2(א) לחוק הגנת הצרכן והמורה כי:

"לא יעשה עוסק דבר - במעשה או במחול, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה - העלול להטעות צרכן בכל ענין מהותי בעסקה (להלן - הטעיה); כלי לגרוע מכלליות האמור יראו ענינים אלה כמתחייבים בעסקה:

...

(13) המחיר חרגיל או המקובל או המחיר שנדרש בעבר..."

39. השדה המשפטי אשר בו יש לבחון את תוצאות מעשיה של תנובה במקרה דנן הוא דין הנויקין, אליו מפנה סעיף 31(א) לחוק הגנת הצרכן המורה אותנו כי:

"דין מעשה או מחול בניגוד לפקדים ב"י, ב"ד או ב"ו בדיון עולה לפי פקודת הנויקין [נוסח חדש]".

40. המשיבה לא גילתה למבקש או למי מחברי הקבוצה כי מדובר בגביית תשלום המנוגד לחוק זכויות הסטודנט וכי הם אינם חייבים לשלם תשלום זה. יתר על כן וכפי שפורט לעיל – המשיבה גם לא מאפשרת לבחור האם לשלם או לא לשלם תשלום עבור "ערכת הרשמה" ומציגה בפני המועמדים במערכת ההרשמה האינטרנטית מצג כאילו מדובר בחלק אינטגרלי ובלתי נפרד מהליך הרישום וזאת בניגוד גמור ומוחלט להוראות חוק זכויות הסטודנט. לו המשיבה היתה מגלה עובדות אלה סביר לחניח שמרבית אם לא כל חברי הקבוצה לא היו משלמים את הסכום הבלתי חוקי עבור רכישת "ערכת הרשמה".

41. וזאת יש לזכור ולהדגיש – המבקשים לבוא בשעריה של המשיבה הינם על פי רוב ציבור שלראשונה נפגש עם מוסד אקדמי, אין לו כל ידיעה מוקדמת בנושא תשלומים או דמי רישום וכיו"ב עניינים, אשר המשיבה ויתר המוסדות האקדמיים עוסקים ומתדיינים לגביהם מזה שנים רבות (וראה למשל דו"ח מלך נספח ד' שעסק בסוגיה זו). פערי המידע והיכולת בין המבקש ויתר חברי הקבוצה לבין המשיבה הם פשוט אדירים ומשמעותיים עד כדי כך שחזקה כי ציבור הנרשמים סמך וסומך על המשיבה והוראותיה, ורואה בה גוף מכובד וחזקה עליו שיפעל בהתאם להוראות החוק.

42. בית המשפט העליון נדרש לסוגיות אלה של תובענה ייצוגית לאור הוראות חוק הגנת הצרכן, דרישת הקשר הסיבתי בין מעשה העוולה לבין הנזק שנגרם לתובע הייצוגי וכלל חברי הקבוצה וקבע כדלקמן:

"ברונו בתובענה ייצוגית לא יוכל אפוא בית המשפט לעצמם עצמו לבחינה הסער על פי דיני הניקיון הכלליים החלים על תביעה אינדיבידואלית והיא עליו לשלב בהכרעתו עקרונות וכללים השאובים מדיני התובענות הייצוגיות." (ההרגשות לא במקור מ.ג.)

(ע"א 10085/08 תנוכה נ' ראבי, פורסם בנבו).

43. בית המשפט העליון קבע בענין ע"א 10262/05 אביב שירותים משפטיים בע"מ נ' בנק הפועלים בע"מ, החנהלת הראשית (פורסם בנבו) קובע כדלקמן:

"אין לשלול את האפשרות כי האופי הקבוצתי-ייצוגי של החליף ישרה במקרים מסוימים על דרך בחינתו של יסוד הקשר הסיבתי, כפי שהוא משלך על יסודות נוספים. סוגית הקשר הסיבתי בתובענות ייצוגיות נדונה באריכות בדו"א 5712/01 ברוני נ' בזק חברה ישראלית לתקשורת בע"מ (פורסם בנבו), 11.8.2003. דעת הרוב מפי השופט השני עמדה על הצורך הבסיסי בקיום יסודות העילה האישית כתנאי לאישור החליף הייצוגי, וכפרש על יסוד הקשר הסיבתי הנדרש בעילות מסוימות. בית המשפט ציין כי ההקשר הייצוגי עשוי להשפיע על פרשנות יסודות העילה האישית, אולם ציין כי אפשרות זו מוגבלת ומסויגת. אפשר, ולא כאחי לקבוע מסמרות בעניין זה היום, כי חוק תובענות ייצוגיות הגביר את האפשרות הזו לאור הרגשתו את הפן הקבוצתי והגמשתו את התנאים שבהם נדרשים לעמוד תובעים ייצוגיים, והכל לצורך הגשמת חלליות התובענה הייצוגית ... פרשנות פרטנית דיוקנית ליסוד הקשר הסיבתי עלולה לפיכך לסתום את הגולל על תובענות ייצוגיות רבות בניגוד לתכלית חוק תובענות ייצוגיות. נראה אחרת תאמר כי במקרים מתאימים יש לברון את יסוד הקשר הסיבתי לפי נקודת מבטו של "תובע-על" המבטא את האינטרס המשותף של התובעים בכוח כולם, ורואה לנגד עיניו את הנזק המצטבר. בחינה כזו של קשר סיבתי קבוצתי אפשר שתקיים את יסוד הקשר הסיבתי גם במקום שבו לא מתקיים יסוד הקשר הסיבתי במובנו הפרטני, סוגיה זו אפוא היוותר לעת מצוא" (פסקה 10 לפסק הדין). " (ההרגשה לא במקור מ.ג.)

44. לא זו אף זו. בית המשפט העליון הרחיב את הזרעים שנטמנו בחלכת ברזאני ע"א 1977/97 ברזני נ' בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ פ"ד נח (4) 584. בפסק דין בענין ברזני נדרש בית המשפט העליון

לסוגית החסתמכות על פרסומים של חברת בזק וסוגיית הקשר הסיבתי בין הפרסומים לבין תגובת שנגרם לצרכן. על אף שבאותו מקרה דובר על תובענה מכח הוראות חוק הגנת הצרכן, סוגיית החסתמכות משותפת וזהה גם בעניינינו. וכך קבעה כבוד השופטת שטרסברג כהן:

"לר סברתי שנדרשת הטעיה בפרט של הצרכן החסתמכות על מצגו של העוסק – ואין אני סבורה כן – הרי שלאור יחסי הכוחות ביחסים שבין הצרכן לעוסק ועל-מנת להרחיב את המגוון העסקי, הייתי רואה לאמץ חזקה, שלפיה, מקום שבו יצר עוסק מצג העלול להטעות צרכן, ומצג זה פורסם בחיפה נרחב מתוך מטרה שיגיע אל ציבור הצרכנים, נראה בצרכן אשר רכש את המצרך או השירות נושא המצג כמי שנחשף למצג ופעל על-פיו ובחסתמך עליו"

(שם בעמ' 603)

45. בענין תנובה בית המשפט העליון הרחיב את היריעה בענין הקשר הסיבתי בעיקר כאשר מדובר בהטעיה שבמחזיל וקבע כדלקמן:

תנה כי כן, ככל שהעוולה הצדקנית עליה נסמכת התובענה הייצוגית היא הטעיה שבמחזיל (על דרך של אי גילוי) יש בכך כדי להצדיק ריבון והגמשה לענין הוכחת הקשר הסיבתי בין ההתנהלות העוולתית ובין תגובת הנטען. (ההרגשה לא במקור מ.ג.)

46. בית המשפט העליון בענין תנובה ממשיך ומרחיב את היריעה ואת הכלים המשפטיים העומדים למבקש על מנת להוכיח את הקשר הסיבתי בין מחזלי המשיבה לבין תגובת הנטען וקובע כי יש לעשות שימוש בדוקטרינת "הקשר הסיבתי הקבוצתי":

"מכל מקום, גם אילו קבענו כי נדרשת בנסיבות המקרה רגן הוכחה לכך שהכרי הקבוצה לא היו רוכשים את החלב לו ידעו כי הוא מכיל סיליקון, ייתכן שניתן היה לרצות ררישה זו לקשר סיבתי בתובענה הייצוגית שבה עסקינן על דרך של קביעת "קשר סיבתי קבוצתי" (ראו עניין אביב שירותים משפטיים, פסקה 10). קשר סיבתי קבוצתי כזה ניתן לבסס על התנחה כי חברי הקבוצה ולמצער מרביתם, היו משיבים בשלילה אילו נשאלו מראש האם כדעתם לצרוך חלב שתנובה חוסיפה כן, בניגוד לתקן המחייב, תוסף מלאכותי אשר טיבו אינו ידוע להם כדי להתגבר על בעיה של הקצפת יתר" (ההרגשה לא במקור מ.ג.)

47. כפי האמור לעיל – לו חברי הקבוצה היה נשאלים האם בדעתם לשלם עבור ערכת הרשמה בידועם כי מדובר בגביית תשלום בלתי חוקי וכי גם בהעדר תשלום זה הם רשאים ויכולים להירשם ללימודים אקדמיים אצל המשיבה – פשיטא כי התשובה כי הם לא היו "רוכשים" "ערכת הרשמה", מה גם שבפועל מרביתם ככולם לא קיבלו כלל "ערכת הרשמה" כלשהי.

48. קביעה זו עולה בקנה אחד עם המטריה בה אנו עוסקים – קרי גוף או תאגיד בעל כוח רב והשפעה ניכרת בתחום בו הוא עוסק – אוניברסיטה בתחום האקדמי, בנקים, חברות ביטוח וכו', אל מול ציבור לקוחותיהם המורכב ממספר ניכר של פרטים בודדים אשר פער המידע והכוח ביניהם הוא אדיר ובלתי

ניתן לגישור. בפסה"ד ע"א 1977/97 גם הובאו דוגמאות נוספות מתחום הבנקאות² ומתחום ניירות הערך³ בהן נקבעו הלכות דומות.

49. גם בלי להזדקק לדוקטרינות שפורטו לעיל בשאלת הקשר הסיבתי אך נחיר כי קיים קשר סיבתי ישיר וברור בין מחדלי המשיבה לבין הנזק שנגרם למבקש וליתר חברי הקבוצה. המשיבה למעשה אינה מאפשרת לבצע רישום ללימודים אלא כנגד תשלום עבור הרישום עצמו ותשלום עבור "ערכת הרשמה". כלומר, המשיבה מציגה בפני כל המועמדים דרישה לשלם סכום בלתי חוקי עבור "ערכת הרשמה" תוך ידיעה ברורה שמדובר בתשלום ודרישה בלתי חוקית, או לכל הפחות חזקה עליה שהיא יודעת או צריכה לדעת כי מדובר בחיוב בלתי חוקי. המבקש ויתר חברי הקבוצה נאלצים לסמוך על מצגי ודרישות המשיבה – שאם לא כן הרשמתם תיפסל על הסף.

50. לחלופין – מבוקש כי בית המשפט הנכבד יקבע כי בשלב זה של אישור התובענה הייצוגית די בכך כי המשיבה הציגה דרישה לתשלום עבור "ערכת הרשמה" וכי הציגה מצג שווא רשלני ואו חטעתה על דרך המחלול כשלא גילתה למבקש ולחברי הקבוצה כי מדובר בגבייה בלתי חוקית ובניגוד להוראות חוק זכויות הסטודנט, כפי שנקבע בבשא (ת"א) 1895/05 אמיר שהי שאול נ' תדיראן מוצרי צריכה בע"מ, פורסם בגבו:

"זאת ועוד, על פי סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן די בהטעייה על דרך של מחלול, ובענייננו מדובר, לכאורה, בהעדר גילוי נאות לצרכן בנוגע להעדרו של תו-תקן למזגן המשווק, דבר שהוא מהותי מבחינת הצרכן. לענין זה אין צורך לדעת מה ידע כל צרכן, שהרי הטענה היא שהוא לא יכול היה לדעת על העדר תקן למזגנים נשוא הבקשה, הואיל ותדיראן נמנעה מלהודיע לצרכנים על כך שהמזגנים אינם נושאים תו-תקן. תחוקת היא כי הצרכן נתון אמוץ בעוסק, ולכן לא ניתן להטיל על הצרכן את הנטל לברר האם המוצר שרכש עונה על דרישות התוק או חתקן (ראו: דני"א 5712/01 הג"ל בענין ברזני, פסקה 2 לפסק דינה של כב' השופטת ד. דורנר). כך גם יתכן כי צריך לצאת מתוך תחושה, כאשר הוכח לכאורה שעוסק הציג מצג מטעה, שהצרכן נחשף למצג ושעל על פיו (דברי כב' השופטת ט. שטרסברג-כהן בדני"א 5712/01 הג"ל בענין ברזני, פסקה 15, דברי כב' השופט א. מצא באותו ענין בפסקה 14 לפסק דינו). כל אלו מספיקים לשלב של אישור התובענה הייצוגית. שבה נברקת עילת התביעה במישור הלכאורי בלבד, כאשר ברור לחלוטין שלא ניתן יהיה לפסוק פיצוי בהעדר הוכחה לנזק הנובע מן ההטעייה המתחסת לתדיראן (ראו סעיף 37 לעיל)." (ההדגשות לא במקור מ.ג.).

² ע"א 1304/91 טפרות – בנק משכנתאות לישראל בע"מ נ' ליפרט, פ"ד מז (3) 309.
³ ע"פ 5734/91 מדינת ישראל נ' לאומי ושות' בנק להשקעות בע"מ, פ"ד מט (2) 4.

עוולות נזיקיות – גזל, תרמית

51. ראשית – גביית תשלומים עבור "ערכת הרשמה" הינו גול כמשמעות מונח זה בפקודת הנזיקין (נוסח חדש) (להלן: "פקודת הנזיקין"). סעיף 52 לפקודת הנזיקין קובע כדלקמן:
- "גזל הוא כשהנתבע מעביר שלא כדין לשימוש עצמו מיטלטלין שהזכות להחזיקם היא לתובע, על ידי שהנתבע לוקח אותם, מעכב אותם, משמיד אותם, מוסר אותם לאדם שלישי או שולל אותם מן התובע בדרך אחרת".**
52. וזאת יש לשים לב – עוולת הגזל איננה עוסקת בתום ליבו של הגולן או ידיעתו או אי ידיעתו את נסיבות העוולה. משמע – גם אם המשיבה סבורה היתה בתום לב כי מדובר בגביית תשלום חוקי (ולסברת המבקש מצב שכזה אינו אפשרי וגם אם הוא היה אפשרי יש להחזיק את המשיבה כי הוראות חוק זכויות הסטודנט ידועות ומוכרות לה היטב) – אין בכך משום הגנה מפני עוולת הגזל או השבת התשלומים שנגבו למבקש וליתר חברי הקבוצה (ראה ע"א דני"א 2568/97 כנען נ' ממשלת ארצות - חברית, פ"ד נו(2) 632 עמ' 650).
53. שנית, נסיבות הענין מעלות כי יסודות עוולת התרמית מתקיימות בהקשר הנוכחי. המשיבה מציגה מצג (מצג שווא ומצג בדבר מצב הנסיבות החוקי שאינו נכון) לפיו הנרשמים נדרשים לשלם תשלום עבור ערכת הרשמה – בעוד שבפועל עפ"י הוראות חוק זכויות הסטודנט היא אינה רשאית לגבות תשלום זה. פשיטא כי המשיבה יודעת היטב את הוראות חוק זכויות הסטודנט בכלל ואת הוראות סעיף 10 לחוק זכויות הסטודנט בפרט והיא יודעת היטב כי מדובר בתשלום בלתי חוקי. המבקש ויתר חברי הקבוצה אשר סומכים על המשיבה בהיותה מוסד אקדמי מוכר וידוע מסתמכים על מצגי המשיבה ופעלו לתשלום עבור "ערכת ההרשמה".
54. המבקש סבור כי בענין זה גם אם כלל חברי הקבוצה לא הסתמכו על מצגי המשיבה – יש להחיל את "חוקת ההסתמכות" על נסיבות המקרה, כפי שנקבע במקרים דומים.
55. שלישית – יש להחיל את דוקטרינת ההטעיה לפי הוראות חוק החוזים (חלק כללי), תש"לג – 1973 (להלן: "חוק החוזים"). המשיבה הטעתה את המבקש ואת כלל ציבור הנרשמים באשר למצב החוקי הנוהג והסתירה את המצב החוקי הקיים, או לכל הפחות הציגה מצג שווא רשלני לפיו היא זכאית לגבות תשלום עבור "ערכת הרשמה", בעוד הוראות סעיף 10 לחוק זכויות הסטודנט אוסרות על כך בצורה מפורשת וברורה.

עשיית עושר ולא במשפט

56. המבקש יוסיף ויטען כי קמה ועומדת לו וליתר חברי הקבוצה עילת תביעה כנגד המשיבה מכוח דיני עשיית עושר ולא במשפט.
57. בקצרה ייאמר כי נסיבות המקרה עונים במלואם על הגדרת עילת התביעה לפי דיני עשיית עושר ולא במשפט. וכפי שנקבע בענין רע"א אשיר נ' מודוס אח', פ"ד נב (4) 289:

שלושה מהם יסודות היוצרים עילה בעשיית עושר: אחד מהם יסוד שבעובדה, אחד מהם יסוד מעורב – שבו משמשים גם יסוד שבעובדה גם יסוד במשפט – ואחד מהם יסוד במשפט. היסוד הראשון הוא יסוד ה"התעשרות": "מי שקיבל... נכס, שירות או טובת הנאה אחרת". היסוד השני הוא יסוד הקשר הסיבתי בין אותה התעשרות לבין אדם אחר: "...שבאו לו מאדם אחר": האם התעשרותו של ראובן באה לו משמעון. והיסוד השלישי הוא עיקרה המשפטי של העילה: קבלתה של טובת הנאה הייתה שלא-כדין: "שלא על פי זכות שדין".

(שם בעמ' 360)

ה. התנאים לאישורה של התובענה הייצוגית

התנאים לאישור תובענה ייצוגית לאור חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006

58. מטרת חוק תובענות ייצוגיות מובהרת בסעיף 1 לחוק כדלקמן:

"מטרתו של חוק זה לקבוע כללים אחידים לענין הגשת תיחול של תובענות ייצוגיות, לשם שיפור ההגנה על זכויות, ובכך לקדם בפרט את אלה:

- (1) מימוש זכות הגישה לכיח המשפט, לרבות לסוגי אוכלוסיה המחקשים לפגוע לבית המשפט כיהידים;
- (2) אכיפת חזין והרתעה מפני הפרתו;
- (3) מתן סעד הולם לנפגעים מהפרת הדין;
- (4) ניהול יעיל, הוגן וממצה של תביעות;

59. "תובענה ייצוגית" מוגדרת בסעיף 2 לחוק כ"תובענה המנוהלת בשם קבוצת בני אדם, שלא ייפו את כוחו של התובע המייצג לכך, ואשר מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה". על פי סעיף 4(א) לחוק תובענות ייצוגיות, ניתן להגיש תובענה ייצוגית "בעניין כאמור בסעיף 3(א) לחוק", אשר קובע כי: "לא תוגש תובענה ייצוגית אלא בתביעה כמפורט בתוספת השניה או בענין שנקבע בחוראת חוק מפורשת כי ניתן להגיש בו תובענה ייצוגית; ... לענייננו, קובעת התוספת השניה (סעיף 1) כי ניתן להגיש תובענה ייצוגית "נגד עוסק, כהגדרתו בחוק חגנת הצרכן, בקשר לענין שבינו לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו".

60. על פי סעיפים 3(א) ו- 4(א) לחוק, ועל-פי סעיף 1 לתוספת השניה לחוק, כאשר מוגשת תובענה ייצוגית נגד "עוסק", ניתן להסתמך גם על עילות וסעדים שמחוץ לחוק חגנת הצרכן, ובלבד שמדובר בתובענה שהיא "ביחס לעניין" שבין "לקוח" לבין "עוסק". כך מובהר במבוא לדברי החסבר לחצעת חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ה-2005, כי:

"בתוספת המוצעת נכללו כל התחומים המוכרים ביום, תוך הסרת המגבלות על היקף העילות באותו תחום במקרים המתאימים. בכך, למשל, לא יהיה עוד צורך בניהול התדיינות סביב הסיווג של העילה הצרכנית המועילה...".

61. דרוק: סעיף 1 לתוספת השניה לחוק איננו מגביל את עילת התובענה הייצוגית ל"צרכן" בלבד, כהגדרתו בסעיף 1 לחוק הגנת הצרכן, אלא חל על כל תביעה שבין "עוסק", כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, לבין "לקוח". המונח "לקוח" איננו מוגדר בחוק הגנת הצרכן, ויש לפרשו כמשוטטו, כך שיחול על כל מי שרכש נכס או קיבל שירות מ"עוסק" במהלך עיסוקו.

62. התנאים לאישור תובענה ייצוגית קבועים בסעיף 4 ובסעיף 8 לחוק תובענות ייצוגיות. סעיף 4 לחוק קובע כדלקמן:

(א) אלה רשאים להגיש לבית המשפט בקשה לאישור תובענה ייצוגית כמפורט להלן:

(1) אדם שיש לו עילה בתביעה או בענין כאמור בסעיף 3(א), המעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשנהפות לכלל החברים הנמנים עם קבוצת בני אדם – בשם אותה קבוצה;

(2)-(3) --

(ב) לענין סעיף זה, כאשר אחד מיסודות העילה הוא נזק –

(1) בבקשה לאישור שהוגשה על-ידי אדם כאמור בסעיף קטן (א)(1) – די בכך שהמבקש יראה כי לכאורה נגרם לו נזק;

(2) "...

63. סעיף 8 לחוק קובע כדלקמן:

(א) בית המשפט רשאי לאשר תובענה ייצוגית, אם מצא שהתקיימו כל אלה:

(1) התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשנהפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה;

(2) תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין;

(3) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינחל בדרך הולמת; הנתבע לא רשאי לערער או לבקש לערער על התלטה בענין זה;

(4) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינחל בתום לב.

(ב) --

(1) (2) בית המשפט רשאי לאשר תובענה ייצוגית אף אם לא התקיימו

התנאים האמורים בסעיף קטן (א)(3) או (4), אם מצא כי ניתן להכטיח את קיומם של תנאים אלה בדרך של צידוק תובע מייצג או בא כוח מייצג או החלפתם, או בדרך אחרת; --

(2) מצא בית המשפט כי התקיימו כל התנאים האמורים בסעיף קטן (א), ואולם לא מתקיימים לגבי המבקש התנאים שבסעיף (4)(א)(1) עד (3), לפי הענין, יאשר בית המשפט את התובענה הייצוגית אך יורה בהחלטתו על החלטת התובע המייצג.

64. לאור האמור לעיל, התנאים לאישורה של תובענה ייצוגית לפי חוק תובענות ייצוגיות הם כדלקמן:

א. למבקש עילת תביעה אישית באחד מן העניינים חכלולים בתוספת השניה לחוק, או בהוראת חוק מפורשת;

- ב. התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה;
- ג. יש אפשרות סבירה שהשאלות המשותפות דלעיל תוכרענה בתובענה לטובת הקבוצה;
- ד. תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין;
- ה. קיים יסוד סביר להניח כי עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינהל בדרך הולמת;
- ו. קיים יסוד סביר להניח כי עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינהל בתום לב.
65. תובע ייצוגי חייב לשכנע את בית המשפט במידת הסבירות הראוייה כי הוא ממלא לכאורה את דרישות סעיפי החוק הנוגעים לאישור התובענה הייצוגית (ראה: ע"א 2967/95 מגן וקשת בע"מ ואח' נ' טממו תעשיות בירה בע"מ ואח', פ"ד טא(2) 312, בעמ' 329). המבקש להגיש תובענה ייצוגית נדרש להוכיח את טענותיו רק באופן לכאורי, ועל בית המשפט להשתכנע כי קיים סיכוי סביר כי במהלך המשפט יוכיח התובע הייצוגי את כל התנאים הדרושים לשם קבלת התביעה הייצוגית (רע"א 8332/96 דן רייכרט נ' שמש, פ"ד נח (5) 276 בעמ' 291; ע"א 6343/95 אבנר נפט וגז בע"מ ואח' נ' טוביה אבן ואח', פ"ד נג(1) 115, בעמ' 118; רע"א 6567/97 בזק נ' עובד המנוח אליהו גז ז"ל, [פורסם בנבו]).

עילות התביעה של המבקש

66. כפי האמור לעיל עומדות למבקש עילות תביעה אישיות כדלקמן:
- א. הפרת חוק זכויות הסטודנט וגביית כספים שלא כדין ובניגוד להוראות חוק זכויות הסטודנט והפרת חובה חקוקה.
- ב. עוולות נזיקיות הכוללות נזל ותרימות.
- ג. עלה חוזית של הסעיה.
- ד. השבחה מכח עשייה עושר ולא במשפט.

שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה

67. בעניין הדרישה שהתובענה תעורר שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, הבהיר כב' הנשיא ברק, לפני חוק התובענות הייצוגיות, ברע"א 4556/94 טעת נ' זילברשץ, פ"ד מט (5) 774 בעמ' 789, כדלקמן:
- "אין כל צורך שכל השאלות המתעוררות ביחס לקבוצה תהיינה משותפות. די בכך שהימור המשותף מהווה מרכיב מהותי בהתיינות" (ראה גם דברי כב' השופטת ט' שטרסברג-כהן ברע"א 8332/96 תגיל בעניין רייכרט, פסקה 15).
68. תנאי זה מתקיים בעניינו. התובענה דן מעוררות שאלות מהותיות המשותפות לכלל חברי הקבוצה וכן גביית תשלום שלא כדין עבור רכישת "ערכת הרשמה" ע"י המשיבה. מובחר כי הבירור העובדתי בעניין זה הינו בירור פשוט ביותר ועומד אך ורק על השאלה האם שולם תשלום עבור "ערכת הרשמה" ומחו

גובהו. יתר השאלות הינן שאלות משפטיות בעיקרן ובהיקפן, כפי שפירט לעיל, ורובן ככולן משותפות לכלל חברי הקבוצה.

תגדרת הקבוצה

69. השאלה הראשונה המתעוררת בהקשר להוכחת התנאי הנוגע לקיומן של שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, הינה כיצד יש להגדיר את הקבוצה התובעת. הגדרה זו צריכה לכלול רק את מי שלכאורה יש לו עילת תביעה דומה לזו של חמבקש.
70. בענייננו, לאור הראיות לכאורה שחובאו, ובהיתן המשטר המשפטי שתואר לעיל, יש להגדיר את הקבוצה ככוללת כל אדם שלאחר ת- 1/9/2007 (מועד כניסתו לתוקף של חוק זכויות הסטודנט, התשס"ז - 2007), שבמסגרת הליכי רישום ללימודים אצל המשיבה שילם עבור "ערכת הרשמה" וירטואלית באמצעות האינטרנט או פיזית, או כל תשלום אחר ייקרא כפי שייקרא שמעבר לדמי ההרשמה גופם". כפי האמור בנתוני המשיבה מאתר האינטרנט שלה - כיום לומדים אצלה כ- 34,000 תלמידים. בהנחה פשוטה ביותר אפשר לקבוע כי בכל שנה נרשמים אצל המשיבה לפחות 15,000 תלמידים - שהרי לא כל הנרשמים אצל המשיבה בסופו של דבר באים ללמוד בשעריה - בין אם התקבלו ללימודים והלכו ללמוד במוסדות אחרים ובין שלא התקבלו ללימודים בשעריה.
71. בהיתן כי חוק זכויות הסטודנט נכנס לתוקפו ביום 1/9/2007 - יוצא כי חלפו כבר שבע שנות לימוד אקדמיות שבגינן החול כבר חל (כולל שנת הלימודים הנוכחית), ולפיכך המדובר על קבוצה בגודל של כ- 100,000 איש.
72. יש גם להניח שבין קבוצה זו קיימים מספר מסוים של תלמידים אשר בוודאי נרשמו פעם או פעמיים אצל המשיבה, בין אם נרשמו מספר פעמים ללימודי התואר הראשון או סטודנטים שלמדו תואר ראשון אצל המשיבה ונרשמו ללימודי תואר שני אצל המשיבה, כמו המבקש.
73. מכל מקום ברור כי מדובר בקבוצה גדולה ביותר של אנשים הכוללת עשרות אלפי איש וגודלה של הקבוצה מצדיק הגשת תובענה ייצוגית. מה גם שהנתונים המדויקים על גודל הקבוצה נמצאים אצל המשיבה ובמאמץ לא רב היא יכולה לאתרם.
74. לא זו אף זו. אין בידי המבקש מידע מדויק באשר למספר חברי הקבוצה או בדבר היקף הכספי המדויק של חיובי היתר. מידע זה מצוי בידי המשיבה וניתן יהיה לבררו על נקלה, לאחר אישור התובענה כייצוגית וניהול ההליכים לגופו של ענין.
75. בהיתן הנחות יסוד אלה לגבי גודל הקבוצה, ובהנחה כי מרבית הנרשמים בשנים האחרונות נעזר בשירותי האינטרנט לצורך הרישום אצל המשיבה, הישוב הנזק המצטבר של הקבוצה ייעשה בדרך של חכפלת מסי חברי הקבוצה המשוער בסכום הנגבה עבור "ערכת הרשמה" באינטרנט ויוצא סכום כולל של 7,500,000 ש"ח לכל הפחות.
76. יש לזכור שבשנים עברו השימוש בהרשמה במערכת האינטרנט היה בוודאי פחות נפוץ ולפיכך הסכומים שנגבו היו גבוהים יותר ולפיכך סביר להניח כי שיעור הנזק המצרפי שנגרם לחברי הקבוצה הינו גדול יותר מחסכם האמור.

הסעדים המשותפים לכלל חברי הקבוצה

77. הסעדים המבוקשים בתובענה משותפים לכלל חברי הקבוצה הנדונה.
78. ראשית נתבע החזר של כלל התשלומים ששולמו ע"י חברי הקבוצה למשיבה בגדר תשלום עבור "ערכת הרשמה" או עבור כל שירות אחר ומעבר לתעריף שנקבע בחוק זכויות הסטודנט.
79. הסעד השני שנתבע הינו סעד התצחתי שכוונתו להפסיק את הנהג הנפסד של המשיבה לגבות תשלום עבור "ערכת הרשמה" או כל תשלום אחר שאינו עולה בקנה אחד עם הוראות חוק זכויות הסטודנט.
80. בענין סוגיית ההשבה ושונות סכום ההשבה בין חברי הקבוצה – כבר נקבע כי אין בכדי לחסום מהגשת תובענה ייצוגית. די בכך שתשאלות העיקריות חדרושות לצורך הכרעה בתובענה הינן משותפות. מה עוד שבענין כאן מדובר בסכום דומה. זאת ועוד, חישוב סכום הנזק שנגרם לכל חבר בקבוצה הינו עיין אריתמטי גרידא והינו נגזרת של הדיון המשפטי. מה גם שסכומים אלה אמורים להיות במאגרי הנתונים הממוחשבים של המשיבה, וכפי שנקבע בענין אחר:

"ובאלוהיה למקרה הנדון: הסעד המבוקש הינו אחד – קרי השבה. התוצאה הכספית של ההשבה לגבי כל אחד מהחברי הקבוצה יכולה להיות שונה. תעריפי החיוב בגין פעולה אחת לענין "הוצאות האכיזה" חיים, למרות שיתכן שסה"כ התוצאות עשוי להיות שונה מחייב לחייב. אותו הגידן חל גם לגבי קביעת חיוב בגין שליחה נזבים למקום המגורים של החייב.

אין צורך בהוכחת נזק ספציפי לכל אחד; אין גם קושי באיתור סכומי ההשבה. מידע כזה מצוי לבטה במאגרי המחשב של העירייה, וכיכולתה להפיק דריח פשוט מן המחשב.

לצורך ההשבה, אני מוצאת כי הסערים תולמים ברמה הנורמטיבית הליך של תביעת ייצוג קבוצתית."

(ראת תא (ח"א) 2328/99 תגי טידמקין נ' עיריית הל-אביב - יפו (פורסם כנבו).

תביעת הייצוגית תינה הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין

81. הרעיון העומד מאחורי תובענה ייצוגית הוא כי לאור שיעור הנזק הנמוך יחסית שנגרם לכל אחד מחברי הקבוצה - מחד, ולאור העלויות והטרחה הכרוכות בניהול תובענה נגד גוף גדול במשק - מאידך, קיים חשש שהנפגעים לא יטרחו כלל להגיש תובענה. בכך ייפגעו הן זכותם האישית לפיצוי, והן האינטרס הציבורי הכרוך בהרתעת גופים גדולים מפגיעה בזכויות צרכנים (ראת: רע"א 3126/00 מדינת ישראל נ' א.ש.ת ניהול פרזיקטים וכוח אדם בע"מ, פ"ד נז(3) 220, 278; ע"א 3613/97 אזוב נ' עיריית ירושלים, פ"ד נז(2) 787, 801; ע"א 2967/95 מגן וקשת בע"מ נ' טמפו תעשיות כירה בע"מ, פ"ד נא(2) 312, 323-322).
82. העובדה שכל אחד מחברי הקבוצה, חוייב חיוב יתר, בסכום יחסית נמוך לכשעצמו, אינה מצדיקה, כלכלית, הגשת תביעה עיין כל אחד מתם כנגד, בהשוואה לתביעה משותפת, בגין גביית יתר, המסתכמת בסכום כולל המוערך בכ- 7,500,000 ₪.
83. התובענה זנן מעוררת שאלות חשובות של משפט, שהן משותפות לקבוצה משמעותית של הנרשמים ללימודים אצל המשיבה. מוטב להן לשאלות אלו להתברר כמקשה אחת, ולא בתביעות רבות ומפוזרות.

הדבר יביא ליעילות ולחיסכון במשאבים, ימנע חוסר אחידות בפסיקה, ויאפשר לצרכנים, בהיותם מאוחדים, לאכוף את הוראות התוק בצורה טובה יותר, מקום שהצרכן הבודד יתקשה לעמוד מול המשיכה. זה הרעיון העומד מאחורי התובענה הייצוגית, והוא מתקיים בענייננו בצורה מובהקת. למעשה יש כאן שאלה אחת-האם המשיכה נבתה ביתר ובחוסר סמכות אם לא.

84. העילה המרכזית שעומדת בבסיס התובענה דגן הינה שחוק זכויות הסטודנט מגדיר את התשלום שניתן לגבות בגין הרשמה כתשלום עבור "דמי הרשמה" בלבד, בתעריפי מקסימום מוגדרים, ולא ניתן לגבות תשלומים מעבר לכך. לכן המדובר בגביית תשלומים שלא כדין ובחוסר סמכות חוקית.

עניינם של כלל חברי הקבוצה ייצוג וניהול בדרך הנלמדת ובתום לב

85. בית המשפט העליון קבע כי נטיית בתי המשפט הייתה שלא להחמיר עם התובע הייצוגי בכל הנוגע לדרישת "הייצוג החולם". ברע"א 8832/96 הנ"ל בעניין רייכרט, בעמ' 302-303, הכתיר בית המשפט כי אין צורך במשקיע מתוחכם או מלומד בתחום התובענה, ודי בכך שיש לו אינטרס כלכלי של ממש בתביעה, וכי "גישת מקלח זו נועדה למנוע מהגוף הפוגע את ניצול כוחו ונצמתו לשם עשיית עושר על חשבון הציבור ופרטיו". בעניין טבת הנ"ל, הדגיש בית המשפט (פסקה 112):

"הדרישה של הייצוג החולם של ענייני הקבוצה, מופנית בעיקר לשאלה אם התובע הייצוגי יוכל לפעול במידת המרץ הראויה לניהול התובענה, ואם לא יהיה ניגוד עניינים בינו לבין שאר חברי הקבוצה".

86. עוד נמסק בענין רייכרט הנ"ל, עמ' 304-303, לגבי הלימותו של התובע הייצוגי, כי:

"עליו להיות בעל אינטרס אמיתי ולא מרומה בתובענה שהוא מגיש ועליו להיות מסוגל לנהל אותה באמצעות עורכי דין שידריכוהו בפן המקצועי של התובענה וינהלו אותה עבודו ועבוד הקבוצה. אין כל פסול בכך שעורכי הדין - ולא התובע עצמו - הם המומחים המכלילים את צעדיהם כתובענה ובלבד שהתובע עצמו איננו פיקטיבי ויש לו עניין ממשי בתביעה והבנת כלשהי של מסגרתה".

87. בגסינות העניין המבקש עומד בכל התנאים המפורטים לעיל. התובענה דגן הוגשה בתום לב לאחר שהמבקש ובאי כוחו בדקו את נסיבות התובענה ואת הרקע המשפטי והמבקש סבור כי הוא יוכל לייצג נאמנה את כלל חברי הקבוצה באמצעות משרד באי כוחו.

1. סיכום ועתירה

88. לבית המשפט הנכבד סמכות עניינית לדון בתובענה עקב סכימה ומהותה. לבית המשפט הנכבד סמכות מקומית לדון בתובענה דגן לאור העובדה כי המבקש ביצע את התשלום נשוא הבקשה בעודו נמצא בביתו אשר בכפר סבא.

89. למי בדיקה שערך המבקש ובאי כוחו ערב הגשת התובענה, זמן לא רב לפני מועד הגשת התובענה דן נרשמה בפנקס התובענות הייצוגיות תביעה שהוגשה כנגד אוניברסיטת בן גוריון כבאר שבע שעניינה גם כן בטענות לאי חוקיות גביית כספים בגין מסמכי הרשמה.
90. בית המשפט הנכבד מתבקש להורות למשיבה לשלם את סכום הנוק לחברי הקבוצה וכן ליתן סעד הצהרתי המורה למשיבה להימנע מחמשן בניית תשלום עבור "ערכת הרשמה" או כל תשלום אחר מעבר ו/או בעודף מהתשלום והתעריף הקבוע בחוק זכויות הסטודנט.
91. בית המשפט הנכבד מתבקש לחייב את המשיבה להמציא את כל המסמכים ו/או הנתונים שיש ברשותה בנוגע לחברי הקבוצה, גודל הקבוצה ושיעור הנוק שנגרם לקבוצה.
92. בית המשפט הנכבד מתבקש לקבוע את שכר טרחת ב"כ המבקש בתובענה הייצוגית וכן את הגמול ותחוצאות של המבקש ולחייב את המשיבה לשאת בסכומים אלה.
93. בית המשפט הנכבד מתבקש ליתן כל חוראה או סעד חנדרש בנסיבות הענין בדבר הדיון בתובענה.
94. כמו כן מתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את המשיבה בהוצאות הבקשה דגן לרבות שכ"ט עו"ד.

 מאיר גוטנברג, עו"ד
 ב"כ המבקש

תצהיר המבקש

אני החתום מטה, **יהונתן גוס**, ת.ז. 036062537, לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת כולה ואת האמת בלבד, וכי אם לא אעשה כן אחיה צמו לעתשים הקבועים בחוק, מצהיר בזה לאמור:

1. הנני עושה תצהירי זה בתמיכה לבקשה לאישור הגשת תובענה ייצוגית (להלן: "התובענה") כנגד אוניברסיטת בר אילן (להלן: "המשיבה"), שענינה גבייה כלתית ומקית מצד המשיבה בגין הליך הרישום ללימודים אצלה.
2. הנני, בוגר תואר ראשון אצל המשיבה, התעניינתי במסלול לימודים לתואר שני אצל המשיבה, וביום 27.6.13 הגשתי מועמדות ללימודי תואר שני אצל המשיבה באמצעות רישום באתר האינטרנט שלה.
3. במסגרת הירשמה שביצעתי נדרשתי לשלם דמי הרשמה בגובה של 204 ₪ וכן נדרשתי לשלם עבור מה שקרוי ע"י המשיבה "ערכת הרשמה באינטרנט" סכום נוסף של 75 ₪. תשלום זה בגין "ערכת הרשמה" הינו נושא התובענה כאן. בהתאם לפירוט המשיבה ולמחירונה, כאשר מבוצעת הירשמה שלא באמצעות האינטרנט נדרש המועמד לשאת בסך של 100 ₪ עבור רכישת "ערכת הרשמה" במקום 75 ש"ח- עלות הרישום באמצעות האינטרנט.

*** העתק אישור מערכת הרשמה של המשיבה שנשלח למבקש באמצעות אי-מייל כיום 27/6/13 מצורף לתצהירי כחלק בלתי נפרד הימנו ומסומן **נספח א'**

4. כמו יתר הנרשמים ללימודים אקדמיים אצל המשיבה, נאלצתי לשאת בתשלום עבור "ערכת הרשמה", כאשר בפועל לא קיבלתי ערכה כלשהי, שהרי כל הרישום התבצע באמצעות אתר האינטרנט של המשיבה, ותוך הפניה למסמכים המצויים שם (סדוקים). גם מועמדים אשר טרחו ורכשו את "ערכת הרשמה" המיוית בחנויות הספרים השונות קיבלו חובלת הרשמה המכילה עשרות עמודים בלבד, שעלות הפקתה היא מטבע הדברים שקלים בודדים בלבד, אך נאלצו לשלם עבורה סכום כולל של 100 ₪, וזאת כאמור מעבר לעלות דמי ההרשמה לאוניברסיטה. (לציון, כי לשיטת המשיבה עצמה, עלות הפקת החוברת הינה, למיירב, 25 ₪, שהרי זהו ההוצאה שבין ערכת הרשמה הוירטואלית לבין ערכת ההרשמה הפיזית, ולמיטב הבנתי, הפרש זה כולל, ואף כמרכיב עיקרי, את עלות ההפצה לחנות).

*** העתק אישור תשלום כרטיס אשראי סך של 279 ₪ מצורף לתצהירי כחלק בלתי נפרד הימנו ומסומן **נספח ב'**

הסכום המעודכן של דמי הרישום נכון למועד הגשת הבקשה דנו עמד על 407 ₪ - כאמור התעריף המלא שאותו גובה המשיבה מנרשמים "חיצוניים"; לנרשמים בוגרי תואר ראשון אצלה מתחייבת המשיבה להעניק הנחה של 50% בתעריף ההרשמה.

5. מוכבר כי שילמתי תעריף מופחת עבור דמי הרשמה וזאת מאחר שאני בוגר תואר ראשון אצל המשיבה ולמיכך הייתי זכאי להנחה בתשלום דמי ההרשמה, שסכומם המלא עומד על 407 ₪, הסכום המקסימלי המותר לפי חוק זכויות הסטודנט - וזאת בהתאם להתחייבות המשיבה בפירוט המינימום להעניק הנחה של 50% לבוגרית בדמי ההרשמה. למותר לציין, שאין בקבלת הנחה זו משום "דרישה" הנגם שבגביית תשלום בלתי חוקי עבור "ערכת הרשמה" או עמידה בהוראות חוק זכויות הסטודנט ואין בכך בכדי להבדיל אותי מנרשמים שאינם ואו לא היו בוגרי המשיבה אשר חל התעריף המלא של 407 ₪ עבור דמי הרישום. דמי הרישום לחוד, ו"ערכת הרשמה" לחוד.

6. לפי נתוני המשיבה עצמה - כפי שפורסמו באתר האינטרנט שלה¹ - המדובר באוניברסיטה הגדולה באוניברסיטאות ישראל ובעלת שיעור הצמיחה הגבוה שבתן. לדברי המשיבה לומדים אצלה קרוב ל-34,000 סטודנטים, נחם 25,930 סטודנטים לתואר בקמפוס המרכזי ברמת-גן, ובמכללות תאוריות שבחסות האוניברסיטה, ועוד כ-8,000 תלמידים בתכניות הלימודים השונות שמתקיימות אצל המשיבה.

7. חישוב זהיר, כמפורט להלן, מראה כי גביית המשיבה גין הרישום ללימודים אצלה עולה לכדי סכומים ניכרים עד כדי מליוני ₪ מדי שנה בשנה, הכנסה של תשלומים שהמשיבה נהנית מהם, לפי יעף משפטי שקיבלתי, שלא כדין.

8. המשיבה לא גילתה לי או למי מחברי הקבוצה, בהגדרתה בתובענה, כי מדובר בגביית תשלום אשר, לפי יעף משפטי שקיבלתי, מנוגד לחוק זכויות הסטודנט וכי הם אינם חייבים לשלם תשלום זה. יתר על כן

¹ http://www.wl.biu.ac.il/odot_university

וכפי שפורט לעיל – המשיבה גם לא מאפשרת לנחוד האם לשלם או לא לשלם תשלום עבור "ערכת הרשמה" ומציגה בפני המועמדים במערכת הרשמה האינטרנטית מצג כאילו המדובר בחלק אינטגרלי ובלתי נפרד מהליך הרישום וזאת, לפי ייעוץ משפטי שקיבלתי, בניגוד גמור ומוחלט להוראות חוק זכויות הסטודנט. לו המשיבה היתה מגלה עכדות אלה סביר להניח שמרבית אם לא כל חברי הקבוצה לא היו משלמים את הסכום תלתי חוקי עבור רכישת "ערכת הרשמה", ובכל האמור אלי הרי שהייתי דורש שלא לשלם סכום זה.

9. כפי האמור לעיל – לו חברי הקבוצה היו נשאלים האם בדעתם לשלם עבור ערכת הרשמה בודעים כי מדובר בגביית תשלום בלתי חוקי וכי גם בהעדר תשלום זה הם רשאים ויכולים להירשם ללימודים אקדמיים אצל המשיבה – פשוטא כי התשובה כי הם לא היו "רוכשים" "ערכת הרשמה", מה גם שבמגול מרביתם ככולם לא קיבלו כלל "ערכת הרשמה" כלשהי.

10. לפי ייעוץ משפטי שקיבלתי, כפי האמור לעיל עומדות לי עילות תביעה אישיות כדלקמן:

- הפרת חוק זכויות הסטודנט וגביית כספים שלא כדן ובניגוד להוראות חוק זכויות הסטודנט והפרת חובה חקוקה.
- עוולות נזיקיות הכוללות גול ותרמית.
- עילה חוזית של הטעיה.
- השבה מכח עשיית עושה ולא במשפט.

11. לפי חבתי, בהיתן כי חוק זכויות הסטודנט נכנס לתוקפו ביום 1/9/2007 – יוצא כי חלפו כבר שבע שנות לימוד אקדמיים שבנין תרופה של (כולל שנת הלימודים הנוכחית), ולפיכך המדובר על קבוצה במגדל של כ- 100,000 איש ולאור שאני מעריך את מספר המועמדים בכ- 15,000 לשנה, לכל המחזור).

12. לפי ייעוץ שקיבלתי ולמיטב ידיעתי, יש גם להניח שבין קבוצה זו קיימים מספר מסוים של תלמידים אשר בוראי נרשמו פעם או פעמיים אצל המשיבה, בין אם נרשמו מספר פעמים ללימודי תואר הראשון או סטודנטים שלמדו תואר ראשון אצל המשיבה ונרשמו ללימודי תואר שני אצל המשיבה, כמו המבקש.

13. לפי ייעוץ שקיבלתי ולמיטב ידיעתי, מכל מקום ברור כי מדובר בקבוצה גדולה ביותר של אנשים הכוללת עשרות אלפי איש וגודלה של הקבוצה מצדיק הגשת תביעה ייצוגית. מה גם שהנתונים המדויקים על גודל הקבוצה נמצאים אצל המשיבה וכמאמץ לא רב היא יכולה לאתרם.

14. אין בידי מידע מדויק באשר למספר חברי הקבוצה או בדבר התיקף חכספי המדויק של חיוכי היתר. מידע זה מצוי בידי המשיבה וניתן יהיה לבררו על נקלה, לאחר אישור התובעת כייצוגית וניהול התליכים לגופו של ענין.

15. לפי ייעוץ משפטי שקיבלתי ולמיטב ידיעתי, בהיתן הנחות יסוד אלה לגבי גודל הקבוצה, ובהנחה כי מרבית הנרשמים בשנים האחרונות נעזרו בשירותי האינטרנט לצורך הרישום אצל המשיבה, חישוב הנזק המצטבר של הקבוצה יתגשה בדרך של הכמלת מס' חברי הקבוצה המשוער בסכום הנגבה עבור "ערכת הרשמה" באינטרנט ויצא סכום כולל של 7,500,000 ש"ח לכל הפחות.

16. לפי חבתי, יש לזכור שבשנים עברו השימוש בהרשמה במערכת האינטרנט היה כוודאי פחות נפוץ ולפיכך הסכומים שנגבו היו גבוהים יותר ולפיכך סביר להניח כי שיעור הנזק המצטרי שנגרם לחברי הקבוצה הינו גדול יותר מהסכום האמור.

17. לפי ייעוץ משפטי שקיבלתי, בית המשפט העליון קבע כי נטיית בתי המשפט היתה שלא להחמיר עם התובע הייצוגי בכל הנוגע לדרגשת "הייצוג החולט", ובנסיבות הענין הנני עומד בכל התנאים לייצוג תולס. התובעת דן הוגשה בתוס לב לאחר שאני ובאי כוחי בדקנו את נסיבות התובעת ואת הרקע המשפטי והנני סבור כי אוכל לייצג נאמנה את כלל חברי הקבוצה באמצעות משרד באי כוחי.

18. לפי בדיקה שערכתי ובאי כוחי ערכו ערב חגשת התובעת, זמן לא רב לפני מועד חגשת התובעת דן נרשמה בפסק התובעות הייצוגיות תביעה שהוגשה כנגד אוניברסיטת בן גוריון בבאר שבע שעניינה גם כן בטענות לאי חוקיות גביית כספים בנין מסמכי התרשמה.

19. אני מצהיר כי חשם דלעיל הוא שמי, החתימה דלמטה היא חתימתי, וכי תוכן תצהירי זה אמת.

011 44
חתימת המאזין

דביר גליצר, עו"ד
מ.ר. 22893
אני החתום מאישש בגין 52 תל אביב, עורך דין, מאשר בזה כי ביום 11/11/13 חופיע בפני מר יהונתן טיס ת.ת. 036062537 ולאחר שהודרתי כי עליו לומר את האמת כולה ואת האמת בלבד, וכי יהיה צפוי לעושים חקבעים בחוק אם לא יעשה כן, אישר נכונות הצהרתי דלעיל וחתם עליה בפני.

דביר גליצר, עו"ד
מ.ר. 22893
חתימת המאזין

נספח א'

כתב תביעה